

ATIK YÖNETİMİ TALİMATI

Yayın Tarihi	31.01.2012
Dokümantasyon No	DAY. TL.01
Revizyon Tarihi	29.04.2016
Revizyon No	02
Sayfa No	1/8

1. AMAÇ

Atıkların Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğine uygun olarak toplanması, taşınması, geçici depolanması ve ilgili birimlere teslimini sağlamak.

2. KAPSAM

Hastane yönetimini, tüm birimleri, hastane çalışanlarını ve temizlik firması çalışanlarını kapsar.

3.SORUMLULAR

Bu talimatın uygulanmasından hastane yönetimi, tüm birimler, hastane çalışanları ve temizlik firması çalışanları sorumludur.

4.TANIMLAR

Atıklar; evsel nitelikli atıklar, Tıbbi atıklar, tehlikeli atıklar, radyoaktif atıklar olmak üzere dört ana başlık altında Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği'nde tanımlanmıştır.

5. ATIK YÖNETİMİ

5. 1. ATIK MİNİMİZASYONU

Üniversite Hastanemizde atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması için çalışan personele hizmet içi eğitim verilir. Bu eğitimlerde, **Ünite İçi Atık Yönetim Planı** çalışanların her an ulaşabilecekleri ve başvurabilecekleri bir kaynak olarak anlatılır ve üniversite hastanemizin web sayfasında yayınlanır. Atık ayrıştırması; atığın oluşumu esnasında atığı oluşturan birimlerde çalışan görevlilerce hastanemizde yapılmaktadır. Daha az atık oluşmasını sağlayacak yöntem ve ürünlerin kullanılmasının hedeflenmesine ve sağlanmasına çalışılacaktır. Hastanemizde atık minimizasyonu atık kaynağının azaltılması, geri dönüştürülebilir ürünlerin kullanılması, atıkların yerinde karıştırılmadan ayrıştırılması ve yeterli etkin bir yönetim ve kontrol ile sağlanacaktır. Bu konuda yeterli miktarda torba, kova, taşıma arabası vb. temin edilerek her birime yeterli miktarda konulur ve atıklar ayrıştırılarak ayrı ayrı toplanır. Atık ayrıştırma ile ilgili broşür ve uyarılar hazırlanarak, tüm birimlerde atık kovalarının bulunduğu bölümlere asılır. Yazılar ve talimatlar ile çalışanlar, hasta ve hasta yakınları atıkların ayrıştırılması konusunda bilgilendirilir.

Evsel atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılacak çalışmalar: Evsel atıklar, genel atıklar ve ambalaj atıkları olarak sınıflandırılır. Genel atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacıyla kaynakta genel atıkların ayrı bir şekilde toplanıp, geçici atık deposunda evsel atık bölümüne ulaşması sağlanır.

Ambalaj atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılacak çalışmalar: Ambalaj atıklarının oluşumunun ve miktarının azaltılması amacıyla kaynakta ambalaj atıklarının ayrı bir şekilde toplanıp, geçici atık deposunda ambalaj atık bölümüne ulaşması sağlanır boşaltılan serum veya sıvı bulunan şişeler kontamine olmamaları şartıyla, ambalaj atığı olarak değerlendirilir.

Tıbbi atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılan çalışmalar: Üniversite Hastanemizde çok gerekmedikçe tek kullanımlık malzeme yerine, yıkanarak ve steril edilerek kullanılabilen malzemeler tercih edilir. Tek kullanımlık tıbbi ürünlerin ambalajlan kontamine olmamaları şartıyla geri dönüşüm için ayrı olarak toplanır.

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	TEKNİK ONAY	ONAYLAYAN
Müdür Yusuf Ziya MET	Kalite Yönetim Direktörü	Müdür Yusuf Ziya MET	Başhekim

ATIK YÖNETİMİ TALİMATI

Yayın Tarihi	31.01.2012
Dokümantasyon No	DAY. TL.01
Revizyon Tarihi	29.04.2016
Revizyon No	02
Sayfa No	2/8

Enfeksiyon Kontrol Komitesi (EKK) tarafından sakıncalı bulunan hastalar dışındaki hastaların idrar, parasentez sıvıları, nazogastrik sıvıları tıbbi atık miktarını azaltmak için yoğun bakım ünitelerinde atık için ayrılmış olan tuvaletlere, servislerde de hasta odalarındaki tuvaletlere boşaltıldıktan sonra kapları içine turuncu renkli tıbbi atık torbası geçirilmiş turuncu kovalara atılır. Yoğun Bakım Ünitelerinde, kolostomi torba içerikleri hastanede yatan hastalarda barsak florası değiştiği ve boşaltma sırasında dirençli mikroorganizma ile kontaminasyonun önlenmesi için boşaltılmaz ve boşaltılmayan, alt ucu kapalı şekilde üretilen kolostomi torbaları kullanılır. Servislerde ise yine **EKK** tarafından sakıncalı bulunan hastalar dışındaki hastaların kolostomi torbası içerikleri hasta odalarındaki tuvalete boşaltıldıktan sonra kapları içine turuncu renkli tıbbi atık torbası geçirilmiş turuncu kovalara atılır.

Laboratuvarlarda işlem gören örnekler(atıklar) otoklavda steril edilir ve sonrasında içine turuncu renkli tıbbi atık torbası geçirilmiş turuncu kovalara atılır.

Tehlikeli atıkların oluşumunun ve miktarının azaltılması amacı ile yapılan çalışmalar: İhale teknik şartnamelerinde gerekli düzenlemeler yapılır. Zorunlu olmadıkça tehlikeli atık kullanılmamaya çalışılır.

6. ATIKLARIN KAYNAĞINDA AYRI TOPLANMASI VE BİRİKTİRİLMESİ:

Evsel nitelikli atıklar: Evsel atıklar içinde yer alan genel nitelikli atıklar; sağlıklı insanların bulunduğu kısımlar, idari birimler, temizlik hizmetleri, mutfaklar, ambar ve atölyelerden gelen atıklardır. Genel nitelikli atıklar, tıbbi, tehlikeli ve ambalaj atıklarından ayrı olarak siyah renkli plastik torbalarda toplanır. Siyah torbalar sert, sızdırmaz plastik kovalar içine konur. Genel nitelikli atıkların atılması ve toplanmaları sırasında tıbbi atıklar ile karıştırılmazlar. Toplama esnasındaki kontrollerde karışık atıldıkları, gerektiği gibi ayrıştırılmadıkları görülürse tıbbi atık olarak kabul edilir ve turuncu tıbbi atık torbası geçirilmiş turuncu kovalara konurlar ve tutanak tutulur.

Cam, Kağıt ve Ambalaj atıkları:

Evsel atıklar içinde yer alan ambalaj atıkları geri dönüşümlü atıklardır. Kağıt, karton, mukavva, plastik, metal vb. atıklar kontamine olmamaları şartıyla diğer atıklardan ayrı olarak mavi renkli plastik torbalarda toplanır. Mavi torbalar beyaz, sert, sızdırmaz plastik kovalar içine konur. Serum ve ilaç şişeleri (kırık camlar dahil) gibi cam ambalaj atıkları ise yine kontamine olmamaları şartıyla mavi renkli plastik torbalarda toplanır.

Kullanılmış serum şişeleri ayrı toplanmadan önce, uçlarındaki lastik, set ve iğne gibi hasta ile temas eden materyallerden ayrılır ve içindeki sıvılar boşaltılır. Aynı şekilde plastik serum poşetleri de kontamine olmamaları şartı ile set ve iğne gibi materyallerden ayrıldıktan sonra mavi torbalarda toplanırlar. Ambalaj nitelikli atıklar toplanmaları sırasında tıbbi atıklar ile karıştırılmazlar. Karıştırılmaları durumunda tıbbi atık olarak kabul edilirler.

Tıbbi Atıklar: Tıbbi atıklar; enfeksiyöz atıklar, patolojik atıklar ve kesici-delici atıklar şeklinde alt gruplarından oluşmaktadır.

Enfeksiyöz atıklar; mikrobiyolojik laboratuvar atıkları, kültür ve stoklar, enfeksiyöz vücut sıvıları, serolojik atıklar, diğer kontamine laboratuvar atıkları (lam-lamel, pipet, petri v.b) kan-kan ürünleri ve bunlarla kontamine olmuş nesnelere, kullanılmış ameliyat giysileri (kumaş, önlük ve eldiven v.b), diyaliz atıkları (atık su ve ekipman), karantina atıkları, bakteri ve virüs içeren hava filtreleri ve enfekte deney hayvanlarının leşleri, organ parçaları, kanı ve bunlarla temas eden tüm nesnelere.

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	TEKNİK ONAY	ONAYLAYAN
Müdür Yusuf Ziya MET	Kalite Yönetim Direktörü	Müdür Yusuf Ziya MET	Başhekim

ATIK YÖNETİMİ TALİMATI

Yayın Tarihi	31.01.2012
Dokümantasyon No	DAY. TL.01
Revizyon Tarihi	29.04.2016
Revizyon No	02
Sayfa No	3/8

Patolojik atıklar; ameliyathane, morg ve otopsi salonları gibi yerlerden gelen anatomik atık dokular olan vücut parçaları, organik parçalar, plesenta, kesik uzuvlar ve tıbbi müdahale esnasında ortaya çıkan vücut sıvılarını içeren atıklardır. Patolojik atıklar mevcut formaldehide solüsyonlu kavanozlar içinde patoloğların yeniden örnekleme ihtimaline karşılık yaklaşık 5-6 ay bekletildikten sonra tıbbi atık kovalarına konularak geçici depolama ünitesine götürülür.

Kesici-delici atıklar; batma, delme sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıklar: enjektör iğnesi, iğne içeren diğer kesiciler, bistüri, lam-lamel, cam pastör pipeti, kontamine kırılmış cam ürünleridir (kırılmış ampuller v.b)Tıbbi atıkların toplanmasında çift taban kalınlığı en az 100 mikron olan ve 10 kg kaldırma kapasiteli polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli, körüksüz, üzerinde

“**DİKKAT TIBBİ ATIK**” yazısı ve uluslararası “**Tıbbi Atık Amblemi**” bulunan özel kırmızı poşetler kullanılır.

Torbalar en fazla ³A oranında doldurulur, ağızları sıkıca bağlanır ve gerekli görüldüğü hallerde her bir torba yine aynı özelliklere sahip diğer bir torbaya konularak kesin sızdırmazlık sağlanır. Bu torbalar hiçbir şekilde geri kazanılmaz ve tekrar kullanılmaz. Tıbbi atık torbalarının içeriği hiçbir suretle sıkıştırılmaz, torbasından çıkarılmaz, boşaltılmaz veya başka bir kaba aktarılmaz.

Torbalar en fazla ³A oranında doldurulur, ağızları sıkıca bağlanır ve gerekli görüldüğü hallerde her bir torba yine aynı özelliklere sahip diğer bir torbaya konularak kesin sızdırmazlık sağlanır. Bu torbalar hiçbir şekilde geri kazanılmaz ve tekrar kullanılmaz. Tıbbi atık torbalarının içeriği hiçbir suretle sıkıştırılmaz, torbasından çıkarılmaz, boşaltılmaz veya başka bir kaba aktarılmaz.

Kesici ve delici özelliği olan atıklar diğer tıbbi atıklardan ayrı olarak delinmeye, yırtılmaya, kırılmaya ve patlamaya dayanıklı, su geçirmez ve sızdırmaz, açılması ve karıştırılması mümkün olmayan, üzerinde “**Uluslararası Biyotehlike**” amblemi ile “**Dikkat! Kesici ve Delici Tıbbi Atık**” ibaresi taşıyan plastik veya aynı özelliklere sahip lamine kartondan yapılmış kutu veya konteynerler içinde toplanır. Bu biriktirme kapları, en fazla % oranında doldurulur, ağızları kapatılır ve kırmızı plastik torbalara konur. Kesici-delici atık kapları dolduktan sonra kesinlikle sıkıştırılmaz, açılmaz, boşaltılmaz ve geri kazanılmaz. Kesici-delici atık kutuları ve tıbbi atık poşetlerinin ³A ten fazla oranda doldurulmasını önlemek için yeni torba ve kapların kullanıma hazır olarak atığın kaynağında veya en yakınında bulundurulması sağlanır.

Hastanemiz yoğun bakım üniteleri ve servislerde kapalı sistem yoluyla toplanan ve delinmeye dayanıklı torbalarda biriktirilen trakial aspirasyon sıvıları, bu torbalar içinde tıbbi atık poşetine atılır.

Tehlikeli Atıklar

Bu grupta yer alan kimyasal atıklar, toksik, korozif (pH<2 ve pH>12), yanıcı ve reaktif (su ile reaksiyon verebilen, şoklara hassas) özelliklerinin en az birine sahip olmaları durumunda tehlikeli atık olarak kabul edilirler. Tehlikeli atıklar; tehlikeli kimyasallar, sitotoksik ve sitostatik ilaçlar (bu ilaçlarla kontamine olmuş serum, serum seti, iğne ucu vb.), amalgam atıkları, genotoksik ve sitotoksik atıklar, farmasötik atıklar, ağır metal içeren atıklar ve basınçlı kaplar diğer atıklardan ayrı olarak mavi renkli, kapağı kelepçeli tehlikeli atık bidonları ile toplanır. Bu özelliklerden hiçbirine sahip olmayan tehlikesiz kimyasal atıklardan katı olanlar evsel atıklar ile toplanır, sıvı olanlar ise kanalizasyon sistemi ile uzaklaştırılır.

Atık Piller: Piller, Düzce Belediyesinden sağlanan üzerinde Atık Pil Toplama Bidonu yazan bulunan kırmızı renkli yuvarlak plastik bidonlarda biriktirilir.

Radyoaktif Atıklar: Bu atıklar Nükleer Tıp AD tarafından hazırlanan Radyoaktif Tıbbi Görüntüleme Jeneratörü satın alma şartnamesi hükümleri gereği ürünü satan firmaya Türkiye Atom Enerjisi Kurumu mevzuatı doğrultusunda teslim edilir.

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	TEKNİK ONAY	ONAYLAYAN
Müdür Yusuf Ziya MET	Kalite Yönetim Direktörü	Müdür Yusuf Ziya MET	Başhekim

ATIK YÖNETİMİ TALİMATI

Yayın Tarihi	31.01.2012
Dokümantasyon No	DAY. TL.01
Revizyon Tarihi	29.04.2016
Revizyon No	02
Sayfa No	4/8

Kimyasal Atıklar: Pataloji laboratuvarında kullanılan xylene kimyasal atığı kendi boşalan kapları içinde toplanır. Tıbbi atıklarla birlikte anlaşmalı tıbbi atık firmasına teslim edilir.

Bitkisel Yağ Atıkları: Hastanemiz mutfağında yemek yapımında kullanılarak oluşan bitkisel yağ atıkları, hastanemize hizmet alımı ihalesi ile hizmet veren ve mutfağı kullanan yemek firması tarafından bitkisel yağ atığı toplayan lisanslı firmaya her ay düzenli olarak teslim edilir.

Floresan Lamba Atıkları: Hastanemiz aydınlatmalarında kullanılan floresan lambalar kullanım ömrünü yitirdiğinde hastanemiz teknik servisi tarafından değiştirilir ve yenisi takılır. Sökülen floresan ampuller geçici depolama alanına götürülür.

7. ATIKLARIN TAŞINMASI. TAŞIMADA KULLANILACAK EKİPMAN VE ARAÇLAR:

Evsel Atıklar

Genel atıkların taşınması, taşıma amacıyla kullanılacak araçlar:

Kapaklı, tekerlekli, yükleme-boşaltma esnasında torbaların hasar görmesine veya delinmesine yol açabilecek keskin kenarları olmayan, yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay ve sadece bu iş için ayrılmış PVC'den yapılmış konteyner kullanılır. Konteynirler atık toplama ile görevlendirilen temizlik görevlileri tarafından taşınır.

Hastane içinde oluşan **evsel atıklar** sızdırmaz plastik ve kapaklı mavi renkli taşıma araçları ile toplanır.

Ambalaj atıkları evsel nitelikli atıklarla birlikte plastik kapaklı taşıma araçları ile taşınır.

Tıbbi atıkların taşınması, taşıma amacıyla kullanılacak araçlar: Kapaklı, tekerlekli, yükleme-boşaltma esnasında torbaların hasar görmesine veya delinmesine yol açabilecek

keskin kenarları olmayan, yüklenmesi, boşaltılması, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay ve sadece bu iş için ayrılmış PVC den yapılmış turuncu renkte, üzerinde "uluslararası tıbbi atık amblemi" bulunan konteyneri ile tıbbi atık görevlileri tarafından taşınır.

Tehlikeli atıkların taşınması, taşıma amacıyla kullanılacak araçlar:

Tehlikeli atıklar için ayrılmış olan bidonlar, tıbbi atık görevlileri tarafından taşıma aracıyla, geçici atık deposuna taşınır.

8. ATIK TOPLAMA VE BİRİKTİRME EKİPMANLARININ BULUNDUĞU YERLER. TOPLAMA PROGRAMI VE TASIMA GÜZERGAHI:

Evsel nitelikli atık Evsel nitelikli atıklar her ünitenin kendi içerisinde özel belirlenmiş noktalardaki evsel atık kovalarında toplanır. Atıklar, her gün sabah 09:15, 12⁰⁰ arası öğleden sonra 13.15-17.00 arası atık toplama görevlileri tarafından alınır. Katlarda yer alan asansör aracılığıyla indirilip, geçici evsel atık deposuna taşınmaları sağlanır.

Ambalaj atıkları Ambalaj nitelikli atıklar her ünitenin kendi içerisinde özel belirlenmiş noktalardaki yeşil renkli ambalaj atık kovalarında toplanır. Atıklar her gün sabah 09:15, 12⁰⁰ arası öğleden sonra 13.15-17.00 arası atık toplama görevlileri tarafından alınır. Katlarda yer alan asansör aracılığıyla indirilip geçici ambalaj atık deposuna taşınmaları sağlanır.

Tıbbi nitelikli atık Tıbbi atık kovaları ünite içinde belirlenen özel noktalarda bulundurulur. Ayrıca kesici-delici tıbbi atık kutuları ve küçük tıbbi atık kovaları hasta tedavi ve pansuman arabalarında bulundurulur. Tıbbi Atıklar her gün için sabah 07⁰⁰-09⁰⁰ arası atık toplama görevlileri tarafından toplanır. Gereklikçe bu saatler dışında da tıbbi atık kovaları atık toplama personeli tarafından alınarak katlarda yer alan asansör aracılığıyla indirilip geçici tıbbi atık deposuna taşınmaları sağlanır.

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	TEKNİK ONAY	ONAYLAYAN
Müdür Yusuf Ziya MET	Kalite Yönetim Direktörü	Müdür Yusuf Ziya MET	Başhekim

ATIK YÖNETİMİ TALİMATI

Yayın Tarihi	31.01.2012
Dokümantasyon No	DAY. TL.01
Revizyon Tarihi	29.04.2016
Revizyon No	02
Sayfa No	5/8

Tehlikeli atık bidonları ünite içinde belirlenen özel noktalarda bulundurulur. Kovalar doldukça atık personeli tarafından alınarak katlarda yer alan asansör aracılığıyla indirilip, geçici atık deposuna taşınmaları sağlanır.

9. GECİCİ DEPOLAMA SİSTEMLERİ:

Geçici Atık Deposunun hacmi en az iki günlük atığı alabilecek boyutlardadır. Deponun tabanı ve duvarları sağlam, geçirimsiz, mikroorganizma ve kir tutmayan, temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay bir malzeme ile kaplıdır.

Evsel atıklar Evsel atıklar içinde yer alan genel atıklar ve ambalaj atıkları asansörlerden - 6.kata indirilerek hastane binasının güneybatısı yönündeki geçici atık depolama ünitesine geçici süre için biriktirilir ve bekletilir. Ayrıca ek olarak etrafı tel örgü ile çevrilerek koruma altına alınmış 30 m2 lik alanda ağzı kapalı olarak Konuralp Belediyesine ait konteynerlerde biriktirilir ve bekletilir. Konuralp Belediyesi görevlileri tarafından her gün saat **10:00** da düzenli olarak alınır.

Tıbbi atıklar asansörlerden -ö.kata indirilerek hastane binasının güneybatısı yönündeki geçici atık depolama ünitesine geçici süre için biriktirilir ve bekletilir. Düzce Belediyesi ve Üniversite Rektörlüğü ile sözleşmesi bulunan ERA Medikal ve Çevre Teknolojileri San Tic.Ltd.Şti görevlilerince tartılarak düzenli olarak alınır ve Sakarya İlinde bulunan berteraf alanına götürülür.

10. TOPLAMA EKİPMANLARININ TEMİZLİĞİ VE DEZENFEKSİYONU :

Evsel nitelikli atıkların konulduğu bölmede kanalizasyona bağlı ızgaralı bir drenaj sistemi ve bölmenin kolaylıkla temizlenebilmesi için basınçlı bir su musluğu bulunur. Depo, atıkların boşaltılmasını müteakiben temizlenir, gerekirse dezenfekte edilir ve ilaçlanır' Servislerde evsel atıkların toplanması için kullanılan konteynerlerin içi kirlendikçe su ve deterjanla temizlenir, gerektiğinde dezenfeksiyonu sağlanır.

Tıbbi atık taşıma araçları ile geçici atık depolarının veya konteynerlerinin temizliği ve dezenfeksiyonu amacıyla yapılacak işlemler: Tıbbi atıkların konulduğu deponun temizliği ve dezenfeksiyonu atıkların boşaltılmasından sonra kuru olarak yapılır. Sonrasında pompalı ilaç püskürtme cihazı içine **1/10** oranında hazırlanmış çamaşır suyu ile dezenfekte edilir. Servislerde tıbbi atıkların toplanması için kullanılan konteynerlerin içi tıbbi atık poşetlerinin alınması sonrasında sıvı sızıntısı yönünden kontrol edilir. Sıvı sızıntısı olması durumunda bu sıvı önce talaşla emdirilir ve talaş tıbbi atık poşetine konur. Daha sonra 1/10 oranında hazırlanmış çamaşır suyu ile dezenfekte edilir. Bu işlem her günün sonunda ve gerektiğinde tekrarlanır. Tıbbi atık temizliğinde kullanılan tüm malzemeler, başka birimlerde kullanılmamak üzere tıbbi atık temizliği için ayrılmış bölümde saklanır.

Dezenfeksiyon amacı ile kullanılacak dezenfektanlar: **1/10 (5000 ppm)** oranında Çamaşır Suyu (Klor Dezenfektan) kullanılır.

11. KAZA ANINDA ALINACAK ÖNLEMLER VE YAPILACAK İŞLEMLER:

Tıbbi atıkların taşınması için görevlendirilen personele Tıbbi Atık Yönetmeliğine uygun eldiven, çizme, gözlük ve turuncu renkli kıyafetler temin edilir ve giymeleri sağlanır. Tıbbi atık personeline herhangi bir kaza anında oluşabilecek risklerle ilgili EKK tarafından hizmet içi eğitim verilir. Tıbbi Atık Sorumlusu ile işbirliği yapılarak gerekli tahlil ve tetkiklerin yapılması sağlanır. Tıbbi atık taşıyan personelin kesici delici aletle yaralanması durumunda EKK'ne başvurarak takip altına alınması sağlanır. Yaralanan personel için "**Kesici-Delici Alet Yaralanması Bildirim ve Takip Formu**" doldurulur.

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	TEKNİK ONAY	ONAYLAYAN
Müdür Yusuf Ziya MET	Kalite Yönetim Direktörü	Müdür Yusuf Ziya MET	Başhekim

ATIK YÖNETİMİ TALİMATI

Yayın Tarihi	31.01.2012
Dokümantasyon No	DAY. TL.01
Revizyon Tarihi	29.04.2016
Revizyon No	02
Sayfa No	6/8

Tıbbi atıkların toplanması, ünite içi taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşabilecek dökülme ve yayılmalarda alınacak önlemler ve yapılacak işlemler: Tıbbi atık kovalarının, kolay devrilmeyeceği hasta ve çalışanların takılıp düşmelerine neden olmayacağı yerlerde bulundurulması sağlanır. Tıbbi atıkların herhangi bir nedenle dökülmesi durumunda o bölgeye hasta/hasta yakınları ve diğer personelin girişinin engellenmesi sağlanır. Tıbbi atıkların toplanması sırasında tıbbi atık torbalarında herhangi bir delinme veya sızdırma söz konusu ise ikinci bir atık torbasına daha konularak sızdırmadığından emin olunduktan sonra atılır. Eğer kovanın devrilmesi söz konusu ise çöpe elle dokunulmadan yerdeki atık süpürülür, yeni bir atık poşetinin içine konular ve atık kovanının içinde kalan atıklar da bu yeni tıbbi atık poşetinin içine konular. Sıvı atıklar ise talaşla yoğunlaştırıldıktan sonra tekrar kırmızı renkli plastik torbalara konur. Tıbbi atık kovası da çamaşır suyu ile silinerek temizlenir. Yeni bir tıbbi atık poşeti geçirilir. Kovanın devrildiği zemin de 1/10 oranında sulandırılmış çamaşır suyu ile dezenfekte edilir. Temizlikte kullanılan diğer malzemeler de yine çamaşır suyu ile dezenfekte edilir.

Tıbbi atıkların toplanması, ünite içi taşınması ve geçici depolanması sırasında oluşabilecek yaralanmalar, dökülme-yayılma ve diğer kazaların bildirilmesi, kayıt altına alınması ve raporlanması: Tıbbi yaralanmaya maruz kalan personel yaralanmayı EKK ne bildirir. Diğer dökülme ve kazalar tıbbi atık sorumlusuna bildirilir. Tıbbi atık sorumlusu olayı tutanak altına alarak bir daha tekrarlanmaması için gerekli tedbirleri alır

Tıbbi atık taşıyan personelin kesici delici aletle yaralanması durumunda “**Kesici-Delici Alet Yaralanması Bildirim ve Takip Formu**” doldurulur.

12. SORUMLU PERSONEL:

Her birimde çalışan personel ve temizlik personeli evsel ve ambalaj atıklarının cinsine göre ayrıştırılarak kovalara konmasından atık toplama görevlileri de toplanması ve geçici atık deposuna taşınmasından sorumludur. Temizlik personeli; evsel atıkların toplanmasında tekerlekli plastik atık konteynerlerini kullanır. Evsel atık poşetini kontrol eder tıbbi atık atılmadığından emin olduktan sonra ağzını bağlar, kendi vücuduna değdirmeden evsel atık konteynerine yerleştirir. Konteynerin ağzını kapatır ve kapalı bir şekilde taşır. Temizlik personeli kesinlikle tıbbi atıklarla evsel atıkları aynı konteyner içerisinde taşımaz. Atıkların toplanması ve taşınması sırasında eldiven kullanır. Evsel atıkları toplarken klinik sorumlusunun gözetiminde çalışır. Evsel atık poşetlerini geçici evsel atık deposuna koyduktan sonra deponun kapısını kilitli tutar.

Tıbbi atıkların toplanması ve taşınmasından sorumlu personel, görev tanımları ve çalışma sırasında kullanılacak özel kıyafetler: **Hastanemizde atıkların toplanması için 2 gündüz, 2 gece olmak üzere 4 adet temizlik personeli görevlendirilmiştir.** Bu personellere görevleri ile ilgili EKK tarafından verilen hizmet içi eğitim programlarında görev tanımları bildirilir. Tıbbi atık görevlileri turuncu renkli özel kıyafet giyer, batmayı önleyici özel eldiven, maske, çizme ve sıvı sıçramalarına karşı da koruyucu gözlük kullanır. Tıbbi atığın toplanması ve taşınması tıbbi atık personeli tarafından yapılır. Tıbbi atıklar tıbbi atık konteynerleri ile toplanır. Tıbbi atık personeli tıbbi atıkları toplarken kesinlikle poşetiyle birlikte alır ve sızdırma söz konusu ise başka bir tıbbi atık poşetine daha koyar. Tıbbi atıkları toplarken klinik sorumlusunun gözetiminde çalışır. Tıbbi atık konteynerinin ağzını kapatır ve kapalı bir şekilde taşır. Tıbbi atık poşetlerini geçici tıbbi atık deposuna koyduktan sonra deponun kapısını kilitli tutar.

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	TEKNİK ONAY	ONAYLAYAN
Müdür Yusuf Ziya MET	Kalite Yönetim Direktörü	Müdür Yusuf Ziya MET	Başhekim

ATIK YÖNETİMİ TALİMATI

Yayın Tarihi	31.01.2012
Dokümantasyon No	DAY. TL.01
Revizyon Tarihi	29.04.2016
Revizyon No	02
Sayfa No	7/8

Geçici atık deposunun/geçici atık depolama konteynerlerinin işletilmesinden sorumlu personel ve görev tanımları: Geçici Atık Deposunun sorumlusu, atık toplama personeldir. Bu personel; geçici atık depolarının kontrolünü, temizliğini ve düzenini sağlar, yetkisiz kişilerin geçici atık depolarına giriş çıkışını engeller. Geçici Atık Depolarının kapılarının daima kapalı tutulmasını ve havalandırma soğutma sisteminin çalışır durumda olmasını sağlar. Belediye ve firma görevlilerince atıkların alınması sırasında hazır bulunur gereken kolaylığı ve yardımı yapar. Meydana gelen olumsuzlukları derhal Temizlik Şefine bildirir. O da Tıbbi Atık Sorumlusuna bildirilmek üzere Hastane Müdürüne bildirir.

13. KAYIT TUTMA VE RAPORLAMA:

Oluşan tıbbi atık miktarının belirlenmesi ve kayıt altına alınması:

Tıbbi Atıklar ERA Çevre Temizlik Hizmetleri AŞ nin özel donanımlı aracıyla haftada iki gün Salı ve Perşembe günleri saat 11:00'de hastanemizin geçici tıbbi atık deposundan alınır. Sorumlu Firmanın aracı geldiğinde, tıbbi atık personeli tıbbi atıkları tartar ve "Tıbbi Atık Alındı Belgesi" belediye görevlisi ile karşılıklı olarak imzalanarak günlük tıbbi atık ağırlık miktarı (kg) kayıt altına alınır. Bu kayıtlar tıbbi atık sorumlu personeli aracılığıyla atıklardan sorumlu Temizlik Şirketi İşyeri Temsilcisine verilir. Ayrıca aylık olarak toplam tıbbi atık miktarı ve mali tutarı, firma görevlileri tarafından hastane bildirilir.

Kayıt altına alma ve raporlamadan sorumlu personel: Günlük tıbbi atık miktarı ile ilgili belge firmaya tıbbi atıkları teslim etmekle görevlendirilen tıbbi atık personelinin sorumluluğundadır. Bu belgelerin aylık dökümü Temizlik Şirketi İşyeri Temsilcisi tarafından yapılarak arşivlenmek üzere Hastane Müdürlüğüne teslim edilir. Hastane tıbbi atık sorumlusu, her ay bu işlemleri denetler ve uygun şekilde kayıt altına alınmasını ve raporlanması sağlar.

14. LİSASLI ATIK TAŞIYICILARINA TESLİM EDİLMESİ:

Tehlikeli Atıkların İdarenin tehlikeli atık geçici depolama konteynirından Yükleniciye ait veya anlaşmalı olduğu ara depolamaya/geri kazanım/nihai bertaraf tesisine gönderilmesi için hastaneden teslim edilirken İdare yetkilisi tarafından *Ulusal Atık Taşıma Formu* düzenlenerek teslim alan yüklenici/taşıyıcı ile birlikte karşılıklı imza altına alınır. Yükleme ve teslimat İdare yetkilisi nezaretinde yapılır, taşıt önce hastaneye en yakın tartı cihazına girerek tara ağırlığı bulunduktan sonra yükleme yapılarak ve tekrar tartıma girerek tartıma ait fişlefbiri idarede diğeri de yüklenicide kalmak ve ödemeye esas olmak üzere muhafaza edilir.

7.3.Doktor, hemşire, temizlik personeli ve diğeri personel kesici ve delici alet yaralanmaları meydana geldiği durumlarda, Hastane Enfeksiyon Kontrol Komitesi'ne ve Personel Sağlığı Polikliniği'ne müracaat etmelidir.

7.4.Atıklar kaynağında ayrılmalıdır. Tıbbi atığa atılan her şey Tıbbi atık olarak kabul edilmeli ve kesinlikle geri alınmamalıdır. Bu nedenle atığın kaynağında doğru ayrılması çok önemlidir.

7.5.Hastane çalışanları, atıkları doğru atık kaplarına koymalıdır. Temizlik personeli tarafından Tıbbi atıklar toplanırken, atıkların kaynağı üzerine bir flasterle yazmalı ve atığın standartlara uygunluğu kontrol edilerek, servis sorumlu hemşiresinin kontrolünde Tıbbi atık taşıyıcı personele 'Atık Takip Formu' ile teslim edilmelidir. 'Atık Takip Formu' servis hemşiresi tarafından imzalanmalıdır.

7.6. Özellikle yoğun bakımlar ve ameliyathane gibi bölümlerden belirlenen saatler dışında da toplanmalı ve geçici atık deposuna taşınmalıdır. Tıbbi atıklar kaynağında toplandıktan sonra kesinlikle herhangi bir yerde biriktirilmemeli, bekletilmemeli, hemen geçici atık deposuna taşınmalıdır. Gerektiğinde taşıma zamanı, atığın toplandığı saate göre ayarlanmalıdır.

7.7.Atıklar boneli, maskeli, gözlüklü, eldivenli, çizmeli, ütülü ve temiz turuncu renkli özel giysili personel tarafından toplanmalı ve taşınmalıdır. Söz konusu özel kıyafet sadece atıkların toplanması ve taşınması sırasında kullanılmalıdır.

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	TEKNİK ONAY	ONAYLAYAN
Müdür Yusuf Ziya MET	Kalite Yönetim Direktörü	Müdür Yusuf Ziya MET	Başhekim

ATIK YÖNETİMİ TALİMATI

Yayın Tarihi	31.01.2012
Dokümantasyon No	DAY. TL.01
Revizyon Tarihi	29.04.2016
Revizyon No	02
Sayfa No	8/8

7.8.Tıbbi atık torbaları ve delici ve kesici atık kapları $\frac{3}{4}$ oranında doldukları zaman ünite temizlik personeli tarafından derhal yenileri ile değiştirilmelidir. Yeni torba ve kapların kullanıma hazır olarak atığın kaynağında veya en yakınında bulundurulması sağlanmalıdır.

7.9.Tıbbi atıkların toplanmasında, yırtılmaya, delinmeye, patlamaya ve taşımaya dayanıklı; orijinal orta yoğunluklu polietilen hammaddeden sızdırmaz, çift taban dikişli ve körüksüz olarak üretilen, çift kat kalınlığı 100 mikron olan, en az 10 kilogram kaldırma kapasiteli, her iki yüzünde görülebilecek büyüklükte "Uluslararası Biyotehlike" amblemi ile "DİKKAT! TIBBİ ATIK" ibaresi taşıyan kırmızı renkli plastik torbalar kullanılmalıdır.

7.10.Torbalar en fazla $\frac{3}{4}$ oranında doldurulmalı, ağızına kadar doldurulmamalı, ağızları sıkıca bağlanmalı ve gerekli görüldüğü hallerde her bir torba yine aynı özelliklere sahip diğer bir torbaya konularak kesin sızdırmazlık sağlanmalıdır. Bu torbalar hiçbir şekilde geri kazanılmamalı ve tekrar kullanılmamalıdır. Tıbbi atık torbalarının içeriği hiçbir suretle sıkıştırılmamalı, torbasından çıkarılmamalı, boşaltılmamalı ve başka bir kaba aktarılmamalıdır.

7.11.Tıbbi atık torbaları ağızları sıkıca bağlanmış olarak ve sıkıştırılmadan atık taşıma araçlarına yüklenmeli, toplama ve taşıma işlemi sırasında el veya vücut ile temastan kaçınılmalıdır. Atık torbaları asla elde taşınmamalıdır.

7.12.Hastanede atık oluştuğu birimden çıkar çıkmaz, sadece atıkların taşınması için kullanılan asansörle geçici depolama alanına taşınmalıdır. Atık taşıma aracı, insan trafiğinin yoğun olmadığı, hastaların tedavi olduğu yerler ile diğer temiz alanlardan, ziyaretçi, hastane personeli ve hasta trafiğinin yoğun olduğu bölgelerden mümkün olduğunca uzak güzergahı izleyerek geçici depo alanına ulaştırılmalı ve atık taşıma görevlisi tarafından 'Atık Takip Formu' ile geçici atık deposu sorumlusuna teslim edilmelidir

kırmızı renkli plastik torbalara konulmalı ve kullanılan ekipman ile birlikte bölme derhal 10.000 ppm'lik klor tabletli su ile paspaslayarak dezenfekte edilmeli ve kuru bir şekilde talazlanarak kullanıma hazır hale getirilmelidir. Kullanılan ekipman ise temizlik işleminden hemen sonra 10.000 ppm'lik klor tabletlik su ile dezenfekte edilerek temiz ve kuru bir ekildi kullanıma hazır olarak bulundurulmalıdır.

7.13.Tıbbi atıklar ünite içinden boneli, maskeli, eldivenli, gözlüklü, çizmeli ve turuncu renkli ütülü, temiz, özel elbiseli personel tarafından tekerlekli, kapaklı, paslanmaz metal, plastik ve benzeri malzemeden yapılmış, yükleme ve boşaltma esnasında torbaların hasarlanmasına veya delinmesine yol açabilecek keskin kenarları olmayan; yüklenmesi, boşaltılması temizlenmesi ve dezenfeksiyonu kolay ve sadece bu için ayrılmış araçlar ile taşınmalıdır.

7.26. Evsel atık deposunun kapısında 'EVSEL ATIK' yazısı olmalı, kapı boyalı ve temiz olmalıdır. Evsel nitelikli atıkların konulduğu bölmede kanalizasyona bağlı, ızgaralı bir drenaj sistemi ve bölmenin kolaylıkla temizlenebilmesi için basınçlı bir su musluğu bulunmalıdır. Bölme atıkların boşaltılmasını müteakiben su ve deterjan ile temizlenmelidir.

7.27. Temizlik ekipmanı, koruyucu giysiler, atık torbaları ve konteynerler geçici atık depolarına yakın yerlerde depolanmalıdır.

7.28. Geçici atık deposu alanında görevli personel çalışma süresince gözlük, maske, bone takmalı, eldiven, çizme, ütülü ve temiz turuncu renkli özel elbise giymeli, bu kıyafeti çalışma alanı dışında kullanmamalıdır.

7.29. Evsel atıklar ilçe belediyesi işbirliği ile uzaklaştırılmalı, belediye evsel atıkları almak için günde 1 ya da 2 kez hastaneye gelmelidir.

7.30. Ambalaj atıklar ilgili firma işbirliği ile (kağıt ürünler ilgili firma tarafından, cam ürünler de şişe cam kurumu tarafından) hastaneden uzaklaştırılmalıdır. Hastanede cam ürünler, ambalaj atıklarla birlikte toplanmakta ve ilçe belediyesi işbirliği ile uzaklaştırılmalıdır.

7.31.Tıbbi atıklar Şehir belediyesi işbirliği ile uzaklaştırılmalı, Şehir belediyesinin Tıbbi atık aracı atıkları almak için günde 1 ya da 2 kez hastaneye gelmeli, tutanak ile geçici depo alanında belediye yetkililerine teslim edilmelidir.

7.32. Radyoaktif atıklar Türkiye Atom Enerjisi Kurumu işbirliği ile uzaklaştırılmalıdır.

8. GÖZDEN GEÇİRME: Yayınlanan her bir doküman güncellik açısından yılda bir defa kalite yönetim direktörü tarafından değerlendirmeye tabi tutulur

HAZIRLAYAN	KONTROL EDEN	TEKNİK ONAY	ONAYLAYAN
Müdür Yusuf Ziya MET	Kalite Yönetim Direktörü	Müdür Yusuf Ziya MET	Başhekim